

Překážka věci rozsouzené

Za situace, kdy se přihlášený věřitel domáhá zaplacení pohledávky u obecného soudu, který ke dni přezkumného jednání dosud o pohledávce nerozhodl, nemůže být pohledávka v daném insolvenčním řízení přezkoumávána jako vykonatelná a insolvenční správce (při konkursu) tak není nijak omezen popěrnými důvody dle § 199 insolvenčního zákona. To platí i pro situaci, kdy dojde ze zákona k přerušení takového sporu u obecného soudu z důvodu prohlášení konkursu na majetek žalovaného dlužníka (§ 263 insolvenčního zákona) a následně je postupem dle § 265 odst. 2 a 3 v řízení pokračováno, pravomocně rozhodnuto a rozhodnutí se stane vykonatelným. Jestliže v návaznosti na zmíněný postup obecné soudy pravomocně rozhodnou o nároku věřitele, je pro účastníky řízení takové rozhodnutí závazné podle § 159a odst. 1 o. s. ř. Insolvenční soud z tohoto rozhodnutí vychází, je jím vázán, a není oprávněn opětovně posuzovat stejné námitky, které v řízení u obecných soudů insolvenční správce (či před ním dlužník) uplatnil či mohl uplatnit. Všechny námitky, tvrzení a důkazy musí insolvenční správce uplatnit v řízení, do kterého záměrně a na svůj návrh v rámci hospodárnosti řízení (§ 5 písm. a/ a § 265 odst. 3 insolvenčního zákona) vstoupil, případně musí využít řádných i mimořádných opravných prostředků v daném řízení. Mechanismus § 265 odst. 2 a 3 insolvenčního zákona ve spojení s § 159a odst. 1 o. s. ř. sice vede ke ztrátě možnosti přezkumu dotčené pohledávky insolvenčním soudem v odporovém sporu, jehož se účastní stejné osoby, avšak zároveň má insolvenční správce větší možnosti ovlivnit zjištění takové pohledávky přímo v řízení u obecného soudu. Z těchto důvodů není možné připustit, aby insolvenční správce po neúspěchu v pokračujícím (dříve přerušeném) řízení znovu vznášel shodné námitky, opakovaně namítal totéž jako v nalézacím řízení u obecných soudů a požadoval po insolvenčním soudu mimo mechanismus § 199 insolvenčního zákona opětovné posouzení otázek již vyřešených pravomocným rozhodnutím jiného soudu. To by v konečném důsledku vedlo k, v civilním soudním procesu zcela nepřijatelnému, popření důsledků závaznosti pravomocného soudního rozhodnutí pro účastníky sporu vedeného (a rozhodnutého) u obecného soudu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 Cdo 2753/2019-181 ze dne 31.5.2021)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce AB - CREDIT a. s., se sídlem v P., zastoupeného Mgr. T.P., advokátem, se sídlem v P., proti žalovanému Mgr. M.E., se sídlem v P., jako oddělenému insolvenčnímu správci dlužníka Pražského stavebního bytového družstva, o určení pravosti pohledávky, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 196 Cm 153/2009, jako incidenční spor v insolvenční věci dlužníka Pražského stavebního bytového družstva, se sídlem v P., vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. MSPH 96 INS 714/2009, o dovolání žalovaného proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 11. dubna 2019, č. j. 196 Cm 153/2009, 15 Cmo 5/2018-155 (MSPH 96 INS 714/2009), tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

1. Rozsudkem ze dne 28. března 2018, č. j. 196 Cm 153/2009-112, Městský soud v Praze (dále jen „insolvenční soud“) určil, že pohledávka žalobce AB - CREDIT a. s. ve výši 26 259 465,21 Kč přihlášená do insolvenčního řízení (vedeného na majetek dlužníka Pražského stavebního bytového družstva) je po právu (bod I. výroku), zastavil řízení v rozsahu částky 2 827 618,12 Kč (bod II. výroku) a rozhodl o nákladech řízení (bod III. výroku).

2. Insolvenční soud vyšel zejména z toho, že:

[1] Dne 1. března 1994 uzavřela Komerční banka, a. s. úvěrovou smlouvu se společností NITSCH s. r. o. (dále jen „společnost N“), na jejímž základě byl společnosti N poskytnut úvěr ve výši 25 000 000 Kč (dále jen „úvěrová smlouva“).

[2] Dne 16. února 1994 měl dlužník převzít ručení za závazek společnosti N z úvěrové smlouvy (dále jen „ručitelské prohlášení“).

[3] Dne 1. června 1998 dlužník závazek uznal.

[4] Společnost N svůj závazek nesplnila a na její majetek byl prohlášen konkurs. Současně byla proti dlužníku podána žaloba na zaplacení pohledávky ze smlouvy o úvěru ve výši 52 633 284,71 Kč z titulu ručení. Spor byl veden u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp. zn. 24 C 239/2001. Pohledávka byla postupně postoupena žalobci.

[5] Insolvenční řízení na majetek dlužníka bylo zahájeno 13. února 2009. Usnesením ze dne 17. dubna 2009, č. j. MSPH 96 INS 714/2009-A-256, insolvenční soud mimo jiné zjistil úpadek dlužníka a na jeho majetek prohlásil konkurs.

[6] Žalobce uplatnil přihláškou nezajištěnou pohledávku z titulu ručení za neuhrazený úvěr poskytnutý společnosti N, a to ve výši 29 087 083,33 Kč (23 000 000 Kč jistina, 6 087 083,33 Kč úroky z úvěru). Přihláška žalobce jako věřitele č. 231 je vedena pod č. P228.

[7] Žalobce vzal v průběhu řízení přihlášku i žalobu částečně zpět do výše 2 827 618,12 Kč, což byla částka, kterou obdržel v rámci konkursu na majetek společnosti N. O tuto částku byly sníženy úroky z úvěru, jež dále činily 3 259 465,21 Kč (celkem tedy dále uplatňuje 26 259 465,21 Kč).

[8] Pohledávku žalobce na přezkumném jednání dne 13. srpna 2009 popřel žalovaný Mgr. Milan Edelmann, oddělený insolvenční správce dlužníka, a to co do pravosti. Jako důvod popření označil absolutní neplatnost ručitelského prohlášení ze dne 16. února 1994 pro jeho neurčitost a absenci souhlasu členské schůze dlužníka; dále namítal rozpor prohlášení ručitele se zásadami poctivého obchodního styku a promlčení pohledávky.

[9] Řízení vedené u Obvodního soudu pro Prahu 5 o zaplacení sporné pohledávky bylo od prohlášení konkursu na majetek dlužníka přerušeno. Žalovaný shledal účelným v rámci procesní ekonomie v daném řízení pokračovat, neboť již v něm bylo provedeno rozsáhlé a důkladné dokazování. Proto dle § 265 odst. 2 a 3 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), insolvenčnímu soudu navrhl, aby rozhodl o pokračování v řízení.

[10] Insolvenční soud usnesením ze dne 16. února 2010, č. j. MSPH 96 INS 714/2009-B-509, návrhu žalovaného vyhověl a rozhodl, že lze pokračovat v přerušném řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp. zn. 24 C 239/2001 a žalovaný se tak stal místo dlužníka účastníkem označeného řízení.

[11] Rozsudkem ze dne 19. listopadu 2013, č. j. 24 C 239/2001-990, Obvodní soud pro Prahu 5 uložil žalovanému zaplatit žalobci částku ve výši 47 835 818 Kč s příslušnými úroky z prodlení a náklady řízení. Tento rozsudek k odvolání žalovaného Městský soud v Praze potvrdil rozsudkem ze dne 14. února 2015, č. j. 53 Co 172/2014-1045. Dovolání žalovaného proti rozsudku odvolacího soudu Nejvyšší soud odmítl usnesením ze dne 19. července 2016, sp. zn. 32 Cdo 5025/2015, které je - stejně jako všechna níže uvedená rozhodnutí Nejvyššího soudu - veřejnosti dostupné na webových stránkách Nejvyššího soudu.

[12] V označených rozsudcích se soudy vypořádaly s námitkami dlužníka a později žalovaného. K argumentaci týkající se neplatnosti prohlášení ručitele soudy uvedly, že zajišťovaný závazek byl v ručitelském prohlášení identifikován způsobem, který jej činí nezaměnitelným s jiným, byl proveden v náležité formě, tj. písemně, a podepsán předsedou představenstva družstva a dalším členem, tj. osobami, které v daném období byly oprávněny za dlužníka jednat. K námitce promlčení uvedly, že právo žalobce vůči dlužníku promlčeno není, neboť právo věřitele vůči ručitelům se nepromlčí před promlčením práva vůči dlužníku. Závěru, že právo promlčeno není, svědčí i uznání závazku dlužníkem ze dne 1. června 1998, které soudy neshledaly neplatným. Odvolací soud navíc uvedl, že pokud žalovaný insolvenční správce směřoval námitky do nedostatku prokázání naplnění účelu úvěru a prokázání jeho poskytnutí, ani ty nelze shledat opodstatněnými, když po skutkové stránce soud prvního stupně správně zjistil, že úvěrové prostředky byly poukázány na účet úvěrového dlužníka. K námitce, že úvěrové prostředky byly použity k jinému než úvěrovou smlouvou zamýšlenému účelu, uvedl, že tato námitka nemá ve smyslu § 303 a § 304 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku, pro vztah věřitele a ručitele žádnou právní relevanci. I kdyby ručitel převzal závazek na základě nepravdivých informací dlužníka, tato okolnost se vztahu věřitele a ručitele nijak nedotýká. Ručitelský závazek se k osobě dlužníka neváže, je vázán pouze na pohledávku samotnou.

3. Na tomto základě insolvenční soud po konstatování včasnosti žaloby nejprve dospěl k závěru, že na tento případ nelze vztahovat úpravu § 231 insolvenčního zákona. Podle „ustálené judikatury“ úprava zmíněného ustanovení v žádném směru neřeší otázku platnosti právních úkonů posuzovaných při přezkoumání pohledávek popřených co do pravosti, výše nebo pořadí. Jeho cílem je pouze zajistit, aby otázka platnosti právního úkonu, jež je určující pro příslušnost majetku dlužníka do jeho majetkové podstaty nebo pro identifikaci závazků dlužníka, nebyla v průběhu insolvenčního řízení účelově vytěšňována [určovacími žalobami podle § 80 písm. c/ zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), podávanými u obecných soudů] mimo rámec procedur nastavených insolvenčním zákonem k řešení těchto otázek.

4. Insolvenční soud dále, vycházející z § 198 odst. 3 a § 199 odst. 2 a 3 insolvenčního zákona, uvedl, že i v případě pravomocného přiznání pohledávky až po přezkumném jednání, tj. za situace, kdy bylo pokračováno v řízení vedeném o zaplacení pohledávky, je na místě uplatnit logiku těchto ustanovení. Z nich vyplývá, že pravomocné rozhodnutí soudu lze přezkoumávat jen ve výjimečných případech, a to v zásadě tam, kde dlužník neuplatnil řádnou obranu před vydáním rozhodnutí. Taková situace však v tomto případě nenastala a ani nastat nemohla, neboť na místo dlužníka nastoupil v řízení před Obvodním soudem pro Prahu 5 insolvenční správce, který ve svých tvrzeních nebyl nikterak omezen.

5. Dále zkoumal, zda jsou v daném řízení uplatňovány skutečnosti, které nebyly dlužníkem uplatněny v řízení, které předcházelo vydání pravomocného rozhodnutí o zaplacení pohledávky. Z rozsudků zjistil, že všechny skutečnosti, pro které žalovaný insolvenční správce pohledávku popřel, byly uplatněny dlužníkem, respektive žalovaným, v řízení, které předcházelo pravomocnému vydání rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5.

6. Insolvenční soud tak dospěl k závěru, že žalovaný jako důvod popření pravosti vykonatelné pohledávky uplatnil v daném řízení jen takové skutečnosti, které byly prokazatelně uplatněny již v řízení vedeném o zaplacení sporné pohledávky, přičemž soudy dané skutečnosti posoudily a ve věci rozhodly pravomocným rozsudkem. Žalovaný se tak v incidenčním sporu domáhá pouze jiného právního posouzení věci, což insolvenční zákon nepřipouští.

7. K odvolání žalovaného Vrchní soud v Praze v záhlaví označeným rozsudkem potvrdil rozsudek insolvenčního soudu (první výrok) a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení (druhý výrok).

8. Odvolací soud – cituje § 159a odst. 1, 4 a 5 o. s. ř. spolu se závěry usnesení velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 25. června 2014, sp. zn. 31 Cdo

2740/2012, uveřejněného pod číslem 82/2014 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 82/2014“) – uvedl, že z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 vyplývá, že rozhodoval o zaplacení částky z titulu nároku plynoucího z ručitého závazku dlužníka ze dne 16. února 1994, ze stejných skutkových tvrzení žalobce uvedený nárok přihlásil do insolvenčního řízení a ze stejných skutkových tvrzení se domáhal žalobou určení pravosti shodné pohledávky. Pro posouzení, zda je dána překážka věci pravomocně rozhodnuté, pokračoval odvolací soud, není významné, jak soud skutek, který byl předmětem řízení, posoudil po právní stránce. Překážka věci pravomocně rozhodnuté je dána i tehdy, jestliže by soud skutek posoudil po právní stránce snad nesprávně, popřípadě neúplně. Co do totožnosti osob není samo o sobě významné, mají-li stejné osoby v různých řízeních rozdílné procesní postavení (např. nevystupují-li v jednom řízení jako žalovaní a ve druhém jako žalobci).

9. Z uvedených důvodů měl odvolací soud za to, že insolvenční soud postupoval správně, jestliže pro posouzení důvodnosti žaloby ve věci samé vyšel výhradně z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5. S ohledem na to, že žalobce do insolvenčního řízení přihlásil pohledávku v části týkající se příslušenství v nižší výši, pak insolvenční soud důvodně o žalobě rozhodl tak, aby závazně určil výši již zjištěné pohledávky v předcházejícím řízení, která se bude uspokojovat v insolvenčním řízení. Vzhledem k tomu, že o všech námitkách žalovaného, a to zejména o platnosti ručitého závazku a o otázce čerpání úvěru, bylo již rozhodnuto, nemohl se jimi insolvenční soud opětovně zabývat.

10. Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalovaný dovolání, které podle svého obsahu směřuje proti potvrzujícímu výroku ve věci samé a jehož přípustnost vymezuje ve smyslu § 237 o. s. ř. argumentem, že rozsudek odvolacího soudu spočívá na vyřešení právních otázek, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené judikatury Nejvyššího soudu, tvrdí, že napadený rozsudek spočívá na nesprávném právním posouzení, a navrhuje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

11. Konkrétně dovolatel namítá, že soudy nerespektovaly judikaturu dovolacího soudu ohledně posouzení vykonatelnosti pohledávky pro incidenční řízení. Odchýlily se tak od závěrů Nejvyššího soudu obsažených v usnesení ze dne 18. července 2013, sen. zn. 29 NSČR 25/2011, uveřejněném pod číslem 105/2013 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 105/2013“), v usnesení ze dne 28. listopadu 2013, sp. zn. 29 Cdo 3227/2011, a v rozsudku ze dne ze dne 31. ledna 2019, sen. zn. 29 ICdo 4/2017, uveřejněném pod číslem 130/2019 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 130/2019“). V poměrech této věci totiž v době přezkumného jednání nebyla pohledávka žalobce vykonatelná a je tak třeba na ni pohlížet jako na nevykonatelnou. Nepřípadá tak v úvahu aplikace § 198 odst. 3 ve spojení s § 199 insolvenčního zákona.

12. Napadené rozhodnutí dovolatel považuje dále za nesprávné v závěru, že v daném případě jde s odkazem na pravomocné rozhodnutí v nalézacím řízení o res iudicata. Odkaz na R 82/2014 je podle dovolatele nepřiléhavý, neboť toto rozhodnutí nebylo vydáno v insolvenční věci. Insolvenční zákon přitom obsahuje speciální úpravu, která se vztahuje i k možnostem posouzení platnosti právních úkonů učiněných dlužníkem insolvenčním soudem, a to konkrétně § 231 insolvenčního zákona. Dovolatel je přesvědčen, že soudy byly povinny se zabývat platností ručitého prohlášení, neboť o této otázce bylo rozhodováno v nalézacím řízení teprve za doby trvání insolvenčního řízení. Soudy obou stupňů nebyly vázány rozhodnutím v nalézacím řízení, které bylo vydáno až po rozhodnutí o úpadku dlužníka. Jestliže na posouzení platnosti uvedeného prohlášení v incidenčním řízení zcela rezignovaly a pouze zopakovaly výsledek nalézacího řízení bez dalšího, jde o porušení zásad insolvenčního řízení v § 5 insolvenčního zákona.

13. Dovolatel též namítá, že v průběhu řízení došlo k opakovanému a zjevnému pochybení při doručování písemností. Domnívá se tak, že s ohledem na principy a zásady, na kterých je založen insolvenční zákon včetně zavedení insolvenčního rejstříku, jenž je veřejně přístupný nejen všem procesním subjektům, došlo uvedeným postupem k porušení zásad insolvenčního řízení dle § 5

insolvenčního zákona, po uvedené době ani nemohly běžet lhůty a tento fakt způsobuje nezákonnost celého řízení včetně napadeného rozhodnutí.

14. Konečně dovolatel uvádí, že považuje za nesprávný i závěr, že všechny jeho podstatné námitky byly uplatněny již v nalézacím řízení a tudíž je nelze znovu uplatnit. Má za to, že nejde jen o formální posouzení toho, zda žalovaný nějaké námitky v nalézacím řízení uplatnil, ale též to, zda těmto námitkám vůbec soud věnoval pozornost a v jakém rozsahu. Namítá, že soudy v nalézacím řízení se nevěnovaly tomu, zda byl naplněn účel úvěru a zda proběhlo jeho řádné čerpání, tj. zda závazek vůbec vznikl, a jak bylo naloženo z poskytnutou částkou.

15. K dovolání se vyjádřil žalobce, který především uvádí, že odvolací soud se neodchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu (od R 105/2013 ani od usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3227/2011). Dovolateli vytýká, že jím citovaná rozhodnutí se nijak nezabývají interpretací a aplikací § 231 insolvenčního zákona, ale jen otázkou, jaká pohledávka se pro účely insolvenčního řízení považuje za vykonatelnou či nevykonatelnou. Zdůrazňuje, že napadené rozhodnutí není postaveno na analogické aplikaci § 198 a § 199 insolvenčního zákona, ačkoli jejich analogická aplikace má svou logiku a nelze ji považovat za nesprávnou. Současně uvádí, že rozsudek odvolacího soudu nezávisí na posouzení, zda sporná pohledávka je vykonatelná či nikoli.

16. Dále žalobce uvádí, že napadený rozsudek je v souladu se závěry plynoucími z R 82/2014, neboť insolvenční soud nebude opětovně přezkoumávat pravost pohledávky, která již byla ve smyslu § 159a o. s. ř. závazně posouzena v nalézacím řízení před obecnými soudy. Rovněž míní, že na daný případ nelze izolovaně aplikovat § 231 insolvenčního řízení, neboť dovolatel pomíjí jeho účel a skutečný smysl, k čemuž odkazuje na závěry rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. července 2013, sp. zn. 29 Cdo 392/2011, uveřejněného v časopise Soudní judikatura číslo 9, ročník 2014, pod číslem 110, a rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 17. července 2014, sp. zn. 29 Cdo 914/2014, uveřejněného pod číslem 107/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 107/2014“). Záměrem zákonodárce bylo řešit zjištění neplatnosti právních jednání dlužníků či třetích stran takovým způsobem, který by vylučoval případné neodůvodněné krácení majetkové podstaty. O nic takového zde nejde. Spor před obecnými soudy byl přerušen, přičemž byl veden více než 15 let, soudy shledaly pohledávku po právu a dovolatel navrhoval pokračovat v přerušném sporu proto, že se dalo s ohledem na pokročilý stav řízení a v něm již provedeného rozsáhlého dokazování očekávat, že by mohlo dojít k vyjasnění sporné otázky k pravosti pohledávky žalobce. Nemůže obstát tvrzení dovolatele, že insolvenční soud měl bez ohledu na závěry obecných soudů opakovaně posuzovat existenci pohledávky. Kdyby insolvenční soud postupoval tak, jak požaduje dovolatel, došlo by k neúnosnému prodloužení incidenčního sporu a dalšímu významnému zatížení majetkové podstaty dlužníka. Žalobce je přesvědčen, že § 231 insolvenčního zákona je nutno vykládat ve spojení s § 265 insolvenčního zákona a § 159a o. s. ř. Insolvenční soud není oprávněn v rámci odporových sporů znovu posuzovat jednotlivé námitky účastníků týkající se platnosti právního jednání a opakovat k tomu již jednou provedené dokazování, byla-li tato právní otázka na základě týchž námitek již jednou posouzena a pravomocně vyřešena v rámci jiného řízení, v němž bylo pokračováno dle § 265 insolvenčního zákona. Tento závěr odpovídá kromě R 82/2014 i ústavněprávním požadavkům na zachování právní jistoty a respektování práva účastníků na spravedlivý proces. Žalobce také poznamenává, že tvrzená nezákonnost postupu z důvodu nezveřejňování dokumentů v insolvenčním rejstříku nemá vliv na správnost napadeného rozhodnutí. Závěrem konstatuje, že v řízení před obecnými soudy byly řádně vypořádány veškeré námitky dovolatele, přičemž zároveň podotýká, že tato námitka je pro závaznost pravomocných rozsudků obecných soudů irelevantní.

17. S přihlédnutím k době vydání napadeného rozsudku je pro dovolací řízení rozhodný občanský soudní řád v aktuálním znění (článek II, bod 2. zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony).

18. Nejvyšší soud shledává dovolání přípustným podle § 237 o. s. ř. pro řešení dovoláním předestřené problematiky, neboť se jí dosud v dotčených souvislostech nezabýval.

19. Nejvyšší soud se nejprve - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

20. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

21. Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nemohl být zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

22. V poměrech projednávané věci je určující odpověď na otázku, zda a případně do jaké míry je insolvenční soud ve sporu o určení pravosti pohledávky dle § 159 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona vázán rozhodnutím obecného soudu v nalézacím řízení, které bylo zahájeno k žalobě o zaplacení podané věřitelem domáhajícím se v daném incidenčním sporu určení pravosti jeho pohledávky popřené insolvenčním správcem a v němž bylo po přerušení prohlášením konkursu na majetek dlužníka pokračováno dle § 265 odst. 2 a 3 insolvenčního zákona a kde byla jako prejudiciální otázka řešena (ne)platnost právního jednání dlužníka.

23. Pro zodpovězení této otázky jsou rozhodující následující ustanovení:

Podle § 5 písm. a/ insolvenčního zákona insolvenční řízení spočívá na zásadě, podle níž insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů.

Podle § 165 insolvenčního zákona věřitelé, kteří své pohledávky uplatňují podáním přihlášky, se uspokojují v závislosti na způsobu řešení úpadku, a to rozvrhem při konkursu, plněním reorganizačního plánu při reorganizaci nebo plněním při oddlužení, nestanoví-li zákon jinak (odstavec 1). Zákon může stanovit, že podle odstavce 1 se uspokojují i někteří věřitelé, kteří nepodávají přihlášku pohledávky, splňují-li zákonem stanovené podmínky (odstavec 2). Jinak než postupem podle odstavce 1 lze v insolvenčním řízení uspokojit z majetkové podstaty pouze pohledávky, o kterých tak stanoví tento zákon; uspokojení jiných pohledávek je vyloučeno (odstavec 3).

Podle § 173 odst. 2 insolvenčního zákona přihlašují se i pohledávky, které již byly uplatněny u soudu, jakož i pohledávky vykonatelné včetně těch, které jsou vymáhány výkonem rozhodnutí nebo exekucí.

Podle § 174 odst. 4 insolvenčního zákona jde-li o pohledávku vykonatelnou, musí věřitel v přihlášce uvést i skutečnosti, o které vykonatelnost opírá.

Podle § 198 odst. 3 insolvenčního zákona vyjde-li v průběhu řízení o žalobě podle odstavce 1 najevo, že popřená pohledávka je pohledávkou vykonatelnou, není to důvodem k zamítnutí žaloby, žalovaný je však v takovém případě povinen prokázat důvod popření podle § 199.

Podle § 199 insolvenčního zákona insolvenční správce, který popřel vykonatelnou pohledávku, podá do 30 dnů od přezkumného jednání u insolvenčního soudu žalobu, kterou své popření uplatní proti věřiteli, který vykonatelnou pohledávku přihlásil. Lhůta je zachována, dojde-li žaloba nejpozději posledního dne lhůty soudu (odstavec 1). Jako důvod popření pravosti nebo výše vykonatelné pohledávky přiznané pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu lze uplatnit jen skutečnosti, které nebyly uplatněny dlužníkem v řízení, které předcházelo vydání tohoto rozhodnutí; důvodem popření však nemůže být jiné právní posouzení věci (odstavec 2). V žalobě podle odstavce 1 může

žalobce proti popřené pohledávce uplatnit pouze skutečnosti, pro které pohledávku popřel (odstavec 3).

Podle § 231 insolvenčního zákona insolvenční soud není vázán rozhodnutím jiného soudu či jiného orgánu, kterým v průběhu insolvenčního řízení došlo ke zjištění neplatnosti právního úkonu týkajícího se majetku nebo závazků dlužníka, ani jiným způsobem tohoto zjištění (odstavec 1). V průběhu insolvenčního řízení posoudí neplatnost takového právního úkonu pouze insolvenční soud (odstavec 2). Je-li k neplatnosti právního úkonu nutné, aby ten, kdo je takovým úkonem dotčen, se jeho neplatnosti dovolal, může tak učinit i insolvenční správce (odstavec 3).

Podle § 265 insolvenčního zákona v přerušovaných řízeních, ve kterých v době prohlášení konkursu věřitelé uplatňovali proti dlužníku pohledávky nebo jiná práva, která se týkají majetkové podstaty nebo které mají být uspokojeny z majetkové podstaty, lze pokračovat, jde-li o spory o rozsah majetkové podstaty, s výjimkou sporů o vyloučení majetku z ní, nebo jde-li o řízení o nárocích s právem na uspokojení ze zajištění anebo o řízení o pohledávkách za majetkovou podstatou nebo o pohledávkách postavených jim na roveň (odstavec 1). Nejde-li o případy uvedené v odstavci 1, lze pokračovat v řízeních o nárocích, které je nutné přihlásit, nebo na které se v insolvenčním řízení pohlíží jako na přihlášené, jen rozhodl-li o tom na návrh oprávněné osoby insolvenční soud. Proti rozhodnutí o tomto návrhu není odvolání přípustné. Rozhodnutí se doručuje dlužníku, insolvenčnímu správci a navrhovateli (odstavec 2). Rozhodnutí o pokračování v řízení podle odstavce 2 může insolvenční soud vydat, jen může-li pokračování v řízení vést k vyjasnění sporných otázek vyvolaných insolvenčním řízením nebo k ukončení dlužnických sporů způsobem, který nezatěžuje majetkovou podstatu. Tímto rozhodnutím se insolvenční správce stává účastníkem řízení místo dlužníka; v řízení však lze pokračovat až po přezkumném jednání (odstavec 3).

Podle § 7 insolvenčního zákona nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení, použijí se pro insolvenční řízení a pro incidenční spory přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu⁴⁾ týkající se sporného řízení, a není-li to možné, ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních; ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce se však použijí přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně tento zákon odkazuje.

Podle § 159a o. s. ř. nestanoví-li zákon jinak, je výrok pravomocného rozsudku závazný jen pro účastníky řízení (odstavec 1). V rozsahu, v jakém je výrok pravomocného rozsudku závazný pro účastníky řízení a popřípadě jiné osoby, je závazný též pro všechny orgány (odstavec 3). Jakmile bylo o věci pravomocně rozhodnuto, nemůže být v rozsahu závaznosti výroku rozsudku pro účastníky a popřípadě jiné osoby věc projednávána znovu (odstavec 4).

V této podobě, pro věc rozhodné, platila ustanovení § 173 odst. 2, § 174 odst. 4, § 199 a § 265 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona v době podání přihlášky pohledávky, přezkumného jednání a rozhodnutí soudu o pokračování sporu vedeném pod sp. zn. 24 C 239/2001, a ostatní citovaná ustanovení insolvenčního zákona v době rozhodnutí odvolacího soudu (11. dubna 2019) a § 159a o. s. ř. v době nabytí právní moci rozsudků obecných soudů (18. května 2015) a později nedoznala změn.

24. Pro vyřešení dovoláním předestřené problematiky jsou příléhavé následující judikatorní závěry Nejvyššího soudu:

[1] Je-li rozhodnutím o věci samé (jeho výrokem) ve sporu o splnění povinnosti, která vyplývá ze zákona, z právního vztahu nebo z porušení práva, zcela vypořádán právní vztah založený ve sporu o plnění na řešení předběžné otázky (řešení přijaté v takovém sporu vyčerpalo beze zbytku obsah předběžné otázky, ze které již /proto/ nemohou vzejít další spory o splnění povinnosti mezi týmiž účastníky), pak následnému sporu o určení, zda tu právní vztah (právní poměr) nebo právo je či není, je-li na tom naléhavý právní zájem, jímž má být výrokem soudního rozhodnutí znovu posouzena

stejná předběžná otázka, již brání překážka věci rozsouzené (res iudicata) [R 82/2014].

[2] V usnesení ze dne 29. května 2014, sen. zn. 29 ICdo 33/2014, uveřejněném pod číslem 92/2014 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 92/2014“), Nejvyšší soud vysvětlil, že řízení o žalobě o určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky v insolvenční věci patří mezi spory vyvolané insolvenčním řízením, jejichž prostřednictvím se ve vztahu mezi věřiteli navzájem vymezuje okruh osob oprávněných podílet se na rozvrhu výtěžku zpeněžení majetku majetkové podstaty (v případě konkursu), míra tohoto uspokojení a pořadí, v jakém dochází k úhradě pohledávek jednotlivých věřitelů; srov. k tomu shodně stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. června 2007, Opjn 8/2006, uveřejněné pod číslem 74/2007 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, a tam zmíněná literatura. Ve smyslu § 2 písm. d/ insolvenčního zákona, ve spojení s § 159 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona, jde o tzv. incidenční spor. Jde o spory, jež mohou (mají) být vedeny za trvání insolvenčního řízení jen za podmínek formulovaných insolvenčním zákonem, včetně určení okruhu osob oprávněných je zahájit (podat incidenční žalobu). Ustanovení § 192 odst. 1 a 3 insolvenčního zákona pak ve spojení s § 201 insolvenčního zákona vychází z toho, že incidenční žaloby o určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky se vedou za účelem zjištění popřené pohledávky.

[3] Již v bodě XXXI. stanoviska svého občanskoprávního a obchodního kolegia ze dne 17. června 1998, Cpjn 19/98, uveřejněného pod číslem 52/1998 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 52/1998“), Nejvyšší soud ozřejmil, že žaloba o pravost, výši nebo pořadí popřené pohledávky, popřípadě o právo na její oddělené uspokojení je svojí povahou žalobou určovací. Protože naléhavý právní zájem na požadovaném určení v těchto případech vyplývá ze zákona, není potřebné jej prokazovat.

[4] V R 130/2019 s poukazem na odůvodnění R 105/2013 Nejvyšší soud dovodil, že podle insolvenčního zákona ve znění účinném do 31. prosince 2013 byla dobou rozhodnou pro posouzení, zda přihlášená pohledávka je pohledávkou vykonatelnou, v insolvenčních poměrech doba konání přezkumného jednání o pohledávce (srov. shodně i důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. ledna 2019, sen. zn. 29 ICdo 144/2017, uveřejněného v časopise Soudní judikatura číslo 6, ročník 2020, pod číslem 62). Vyjde-li v průběhu incidenčního sporu o určení pravosti nebo výše pohledávky, která byla při přezkumném jednání přezkoumána jako „vykonatelná pohledávka přiznaná pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu“ a jako taková popřena insolvenčním správcem, najevo, že v době konání přezkumného jednání o takovou „vykonatelnou“ pohledávku nešlo (např. proto, že rozhodnutí příslušného orgánu ještě nenabýlo právní moci), není to důvodem pro zamítnutí žaloby (podané insolvenčním správcem), popírající insolvenční správce však není omezen v důvodech popření ustanovením § 199 odst. 2 insolvenčního zákona ani obsahem popěrného úkonu (§ 199 odst. 3 insolvenčního zákona).

[5] V rozsudku ze dne 29. června 2017, sp. zn. 29 Cdo 1508/2015, Nejvyšší soud shrnul judikaturu k výkladu § 159a o. s. ř. takto:

Výrok pravomocného rozsudku je závazný pro „všechny orgány“ (tedy i pro soudy) - nejde-li o rozhodnutí o osobním stavu nebo jiné rozhodnutí, které je podle zákona závazné pro každého - potud, pokud posuzují (jako předběžnou otázku) mezi účastníky, popřípadě osobami, na něž byla zákonem závaznost rozhodnutí soudu rozšířena, právní vztahy, které byly pravomocně vyřešeny rozhodnutím soudu. Ani soud proto (v takových případech) nemůže vycházet z jiného závěru o existenci či neexistenci nároku mezi týmiž účastníky, o němž již bylo pravomocně rozhodnuto, a tuto otázku nemůže sám v jiném řízení znovu posuzovat ani jako otázku předběžnou.

Pro soudy a jiné státní orgány je výrok pravomocného rozsudku v jiných než statusových věcech závazný jen potud, pokud posuzují (jako předběžnou otázku) mezi účastníky právní vztahy, které byly

pravomocně vyřešeny soudním rozhodnutím. Ten, kdo nebyl účastníkem řízení, může uplatňovat svá práva k věci, o níž bylo rozhodnuto, v jiném řízení, a ani státní orgán při posuzování věci nemůže vůči němu vycházet ze závěru, že o ní bylo v jiném řízení pravomocně rozhodnuto.

[6] Již v rozsudku sp. zn. 29 Cdo 392/2011 (stejně jako pak v R 107/2014) Nejvyšší soud vysvětlil, že § 231 insolvenčního zákona v žádném směru neřeší otázku platnosti právních úkonů posuzovaných při přezkoumání pohledávek popřených co do pravosti, výše nebo pořadí (lhostejno, zda vykonatelných) v insolvenčním řízení (neklade takovému přezkoumání žádné meze). Cílem § 231 insolvenčního zákona je pouze zajistit, aby otázka platnosti právního úkonu, jež je určující pro příslušnost majetku dlužníka do jeho majetkové podstaty nebo pro identifikaci závazků dlužníka, nebyla v průběhu insolvenčního řízení účelově vytěšňována [určovacími žalobami podle § 80 písm. c/ o. s. ř. (dnes podle § 80 o. s. ř.), podávanými u obecných soudů] mimo rámec procedur nastavených insolvenčním zákonem k řešení těchto otázek (aby např. nedocházelo k tomu, že incidenční spor o příslušnost určitého majetku do majetkové podstaty dlužníka, zahájený podáním vylučovací žaloby, bude blokován řízením vedeným u obecného soudu o určovací žalobě týkající se některé z otázek, kterou má v onom incidenčním sporu řešit insolvenční soud jako otázku předběžnou).

[7] Na tyto závěry Nejvyšší soud navázal v usnesení ze dne ze dne 29. února 2016, sp. zn. 29 Cdo 1173/2014, v němž uvedl, že z toho, že insolvenční soud není vázán rozhodnutím jiného soudu, kterým v průběhu insolvenčního řízení došlo ke zjištění neplatnosti právního úkonu týkajícího se majetku nebo závazků dlužníka, ani jiným způsobem tohoto zjištění, a že platnost takového právního úkonu posoudí insolvenční soud sám, neplyne, že by jiný než insolvenční soud nemohl takovou otázku posoudit, je-li to nezbytné pro rozhodnutí sporu.

25. Pro úplnost je třeba uvést, že ve zvláštní části důvodové zprávy k vládnímu návrhu insolvenčního zákona, který projednávala Poslanecká Sněmovna Parlamentu České republiky ve svém 4. volebním období 2002 - 2006 jako tisk č. 1120, se v rubrice „K § 231 - 234 (Díl 1: Neplatnost právních úkonů)“ osnova na str. 205 a 206 uvádí, že „platná právní úprava konkursu a vyrovnání nemá zvláštní ustanovení o neplatnosti právních úkonů, které mají vliv na řešení úpadku. Používá se proto obecných ustanovení o neplatnosti podle občanského zákoníku. Podle těchto ustanovení má zjištění neplatnosti deklaratorní povahu, a to i v případě relativní neplatnosti, neboť ta je specifická pouze zúžením žalobní legitimace. Deklaratornost těchto zjištění umožňuje, aby neplatnost byla uznána i mimo soudní řízení (dohodou účastníků nebo i jednostranným úkonem). Pro řešení úpadku má deklaratorní povaha neplatnosti negativní vliv, neboť umožňuje, aby se určité hodnoty dostaly mimo insolvenční řízení, ačkoli do něho patří. Osnova proto zařazuje ustanovení § 231 až 234, která je třeba považovat za ustanovení zvláštní (vůči obecným ustanovením o neplatnosti právních úkonů). Jejich cílem je řešit zjištění neplatnosti takovým způsobem, který by vylučoval neodůvodněné zkracování majetkové podstaty. Tato zvláštní ustanovení, obsažená v osnově, rovněž vycházejí z toho, že neplatnost se zjišťuje (deklaruje), avšak vyžadují, aby toto zjištění provedl jedině insolvenční soud, a to buď rozhodnutím v incidenčním sporu, jehož předmětem je jen tato otázka, nebo jako řešení předběžné otázky v insolvenčním řízení anebo v jakémkoli jiném incidenčním sporu (§ 231 odst. 2). Jakékoli jiné zjištění neplatnosti v průběhu insolvenčního řízení není pro řešení úpadku relevantní a insolvenční soud jím není vázán (§ 231 odst. 1). Zjištěním neplatnosti pravomocným rozhodnutím před zahájením insolvenčního řízení však insolvenční soud vázán je (§ 232)“.

26. Na základě takto ustaveného judikatorního a právního rámce lze pro poměry projednávané věci v návaznosti na dovolací argumentaci uvést následující.

27. Při zkoumání existence překážky věci rozsouzené je třeba vždy zhodnotit totožnost předmětu obou sporů. Je-li posuzováno, zda je ve sporu o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek (odporovém sporu) podle § 159 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona dána překážka věci rozhodnuté v návaznosti na spor o zaplacení stejné pohledávky v intencích právního názoru Nejvyššího soudu dle

R 82/2014, je třeba zejména zdůraznit odlišný charakter odporového sporu a sporu dle § 80 o. s. ř.

28. Odporové spory podle insolvenčního zákona jsou spory vyvolanými insolvenčním řízením, jejichž prostřednictvím se ve vztahu mezi věřiteli navzájem vymezuje okruh osob oprávněných podílet se na rozvrhu výtěžku zpeněžení majetku majetkové podstaty (v případě konkursu), míra tohoto uspokojení a pořadí, v jakém dochází k úhradě pohledávek jednotlivých věřitelů, a jsou vedeny jen za podmínek formulovaných insolvenčním zákonem (včetně vymezení osob aktivně legitimovaných je zahájit), a to zásadně jen za trvání insolvenčního řízení (výjimky stanoví § 159 odst. 4 insolvenčního zákona) [R 92/2014]. Jinak řečeno, smyslem těchto sporů je přesně určit, s pohledávkou jaké výše (a pořadí) bude věřitel zařazen tam, kde je způsobem řešení úpadku dlužníka konkurs, do rozvrhu (případně zda bude uspokojen v jiném pořadí), neboť jejich cílem je vyřešení otázky zjištění pohledávky (viz § 165, § 201 a pro nezajištěné pohledávky v konkursu § 306 insolvenčního zákona) v návaznosti na popěrné úkony k tomu oprávněných osob (u konkursu insolvenčního správce a přihlášených věřitelů).

29. Tyto spory jsou na první pohled odlišné od sporů dle § 80 o. s. ř. o určení, zda tu právní poměr nebo právo je či není. Není u nich ani třeba zkoumat naléhavý právní zájem (R 52/1998, bod XXXI.). Stejně tak se zřetelně odlišují od sporů o zaplacení pohledávky. Nadto mají rozsudky v nich vydané širší okruh osob, vůči nimž jsou závazné (§ 164 insolvenčního zákona).

30. Lze tak souhlasit s dovolatelem, že odvolací soud na danou věc ne zcela přiléhavě aplikoval závěry plynoucí z R 82/2014. K tomu je nutné dodat, že akcentoval-li odvolací soud v odůvodnění svého rozhodnutí, že by zde měla být dána překážka věci rozhodnuté, pak neozřejmil, proč (v intencích R 82/2014) rozsudek insolvenčního soudu nezrušil a řízení nezastavil.

31. Co do aplikace § 198 odst. 3 ve spojení s § 199 insolvenčního zákona v odporovém sporu řešícím pravost pohledávky, o níž bylo v návaznosti na postup dle § 265 odst. 2 a 3 insolvenčního zákona pravomocně rozhodnuto vyhovujícím rozsudkem až po přezkumném jednání, odkazuje Nejvyšší soud na závěry R 105/2013 a R 130/2019. Protože na přezkumném jednání dne 13. srpna 2009 pohledávka žalobce nebyla (ještě) vykonatelná, nebylo možné danou úpravu ohledně přezkumu vykonatelných pohledávek aplikovat, a to ani analogicky. Není tak ani na místě aplikovat „logiku“ těchto ustanovení a ani stejné limitace popěrných důvodů.

32. Zbývá posoudit, jaký je vztah rozsudků vydaných v řízení o zaplacení sporné pohledávky a odporového sporu o určení pravosti téže pohledávky.

33. Obecně platí, že v insolvenčním řízení lze přezkoumávat vykonatelné pohledávky, avšak tomuto postupu klade meze zejména úprava § 199 a § 198 odst. 3 insolvenčního zákona (pro reorganizaci § 336 insolvenčního zákona a pro oddlužení § 410 insolvenčního zákona). Pro takový přezkum je ale nezbytné, aby se pohledávka stala vykonatelnou nejpozději ke dni přezkumného jednání (R 105/2013 a R 130/2019).

34. Za situace, kdy se přihlášený věřitel domáhá zaplacení pohledávky u obecného soudu, který ke dni přezkumného jednání dosud o pohledávce nerozhodl, nemůže být pohledávka v daném insolvenčním řízení přezkoumávána jako vykonatelná a insolvenční správce (při konkursu) tak není nijak omezen popěrnými důvody dle § 199 insolvenčního zákona. To platí i pro situaci, kdy dojde ze zákona k přerušení takového sporu u obecného soudu z důvodu prohlášení konkursu na majetek žalovaného dlužníka (§ 263 insolvenčního zákona) a následně je postupem dle § 265 odst. 2 a 3 v řízení pokračováno, pravomocně rozhodnuto a rozhodnutí se stane vykonatelným.

35. Jestliže v návaznosti na zmíněný postup obecné soudy pravomocně rozhodnou o nároku věřitele, je pro účastníky řízení takové rozhodnutí závazné podle § 159a odst. 1 o. s. ř. Insolvenční soud z

tohoto rozhodnutí vychází, je jím vázán, a není oprávněn opětovně posuzovat stejné námitky, které v řízení u obecných soudů insolvenční správce (či před ním dlužník) uplatnil či mohl uplatnit. Všechny námitky, tvrzení a důkazy musí insolvenční správce uplatnit v řízení, do kterého záměrně a na svůj návrh v rámci hospodárnosti řízení (§ 5 písm. a/ a § 265 odst. 3 insolvenčního zákona) vstoupil, případně musí využít řádných i mimořádných opravných prostředků v daném řízení.

36. Mechanismus § 265 odst. 2 a 3 insolvenčního zákona ve spojení s § 159a odst. 1 o. s. ř. sice vede ke ztrátě možnosti přezkumu dotčené pohledávky insolvenčním soudem v odporovém sporu, jehož se účastní stejné osoby, avšak zároveň má insolvenční správce větší možnosti ovlivnit zjištění takové pohledávky přímo v řízení u obecného soudu.

37. Z těchto důvodů není možné připustit, aby insolvenční správce po neúspěchu v pokračujícím (dříve přerušeném) řízení znovu vznášel shodné námitky, opakovaně namítal totéž jako v nalézacím řízení u obecných soudů a požadoval po insolvenčním soudu mimo mechanismus § 199 insolvenčního zákona opětovné posouzení otázek již vyřešených pravomocným rozhodnutím jiného soudu. To by v konečném důsledku vedlo k v civilním soudním procesu zcela nepřijatelnému popření důsledků závaznosti pravomocného soudního rozhodnutí pro účastníky sporu vedeného (a rozhodnutého) u obecného soudu.

38. Na tomto výkladu ničeho nemění ani § 231 insolvenčního zákona. Jak plyne z výše citovaných závěrů Nejvyššího soudu (rozsudek sp. zn. 29 Cdo 392/2011, R 107/2014 a usnesení sp. zn. 29 Cdo 1173/2014) stejně jako ze shora uvedené části důvodové zprávy k insolvenčnímu zákonu, úprava § 231 insolvenčního zákona má za cíl koncentrovat do insolvenčního řízení spory, jejichž předmětem je přímo samotná (ne)platnost právních jednání dlužníka. Uvedené ustanovení proto nelze aplikovat na spory, kde je (ne)platnost právního jednání dlužníka řešena jako otázka předběžná, ale pouze kde je řešena jako předmět sporu („přímo ve výroku“). Stejně tak § 231 insolvenčního zákona nijak „neprolamuje“ závaznost pravomocného rozhodnutí obecného soudu v řízení, v němž bylo pokračováno podle § 265 odst. 2 a 3 insolvenčního zákona, a neumožňuje (ani neukládá insolvenčnímu soudu) opětovně přezkoumat otázku (ne)platnosti právního jednání dlužníka, jež by byla otázkou předběžnou v odporovém sporu. Chce-li insolvenční správce, aby (ne)platnost právního jednání dlužníka posoudil pro účely posouzení pravosti (výše či pořadí) pohledávky v insolvenčním řízení výlučně insolvenční soud, pak nepodá návrh na pokračování v přerušeném řízení o sporné pohledávce a o důvodnosti pohledávky se rozhodne pouze v odporovém sporu. Případně může insolvenční správce zahájit sám spor o určení neplatnosti právního jednání dlužníka dle § 159 odst. 1 písm. g/ (ve znění účinném do 31. prosince 2013 písm. f/) a § 231 insolvenčního zákona.

39. Na základě shora uvedeného tak nelze přisvědčit dovolateli, že soudy měly v projednávané věci (opětovně) posuzovat otázku (ne)platnosti ručitelského prohlášení. Jestliže soudy v řešení této otázky vyšly ze závazných (pro oba účastníky odporového sporu) rozsudků obecných soudů, nijak tím nepochybily.

40. Zbývá posoudit, zda řízení není postiženo vadami, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, k nimž u přípustného dovolání Nejvyšší soud přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.). Nejvyšší soud shledal, že řízení jimi zatíženo není.

41. Dovolatel namítá, že řízení bylo nezákonné a zatíženo vadami, které mají za následek nesprávnost napadeného rozhodnutí, neboť insolvenční soud nedostatečně a nesprávně doručoval písemnosti v incidenčním sporu. Tvrdí, že insolvenční soud nezveřejňoval a dosud nezveřejnil v insolvenčním rejstříku řadu písemností z tohoto incidenčního sporu.

42. Ačkoli Nejvyšší soud připouští, že postup insolvenčního soudu ohledně nezveřejnění některých písemností od 23. listopadu 2018 je vadou řízení a pochybením insolvenčního soudu, nejde o vadu,

kteřá má za následek nesprávnost napadeného rozhodnutí a „nezákonnost celého řízení“. Okolnost, že insolvenční soud nezveřejnil předvolání k jednání u odvolacího soudu v insolvenčním rejstříku (ale jen doručil předvolání dovolateli zvlášť do datové schránky), není na újmu dovolatele. Tímto postupem nedošlo k žádnému zásahu do jeho práv.

43. Jelikož se dovolateli prostřednictvím uplatněné dovolací argumentace nepodařilo zpochybnit správnost rozhodnutí odvolacího soudu a řízení ani netrpí vadami, jež by měly za následek nesprávnost napadeného rozhodnutí, Nejvyšší soud dovolání podle § 243d písm. a/ o. s. ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Procesní společenství účastníků](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Odpovědnost za škodu](#)
- [Konkurs \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Mzda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oddlužení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Vzájemné plnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Věcná příslušnost](#)